

ARBRES D'ALGENDAR
menorca

I PREMIS AL21

Arbres d'Algendar,
conservació de les varietats
locals de fruiters de Menorca
i inserció socio-laboral

ÍNDEX

I. DADES IDENTIFICATIVES DE L'ENTITAT	1
II. DADES DESCRIPTIVES	2
1. TÍTOL DEL PROJECTE	2
2. JUSTIFICACIÓ I MARC DE REFERÈNCIA	2
3. OBJECTIUS: GENERALS I ESPECÍFICS	3
4. LÍNIES ESTRATÈGIQUES DELS COMPROMISOS D'AALBORG+10 RELACIONADES	4
5. CARACTERITZACIÓ DELS DESTINATARIS	5
6. DESCRIPCIÓ DE LES ACTIVITATS DESENVOLUPADES	5
7. RESULTATS ASSOLITS	8
8. AVALUACIÓ DEL PROJECTE	8
9. SUGGERIMENTS DE MILLORA	9
10. PRESSUPOST	10

I. DADES IDENTIFICATIVES DE L'ENTITAT

Nom: CÀRITAS DIOCESANA DE MENORCA

Població: Maó (Menorca) **Domicili:** Santa Eulàlia, 83

Codi Postal: 07702

Telèfon: 971 36 10 01 **Fax:** 971 35 37 79

E-mail: caritas@caritasmenorca.org

NIF: R 0700070F

Data de constitució: 10 de Setembre de 1964

Forma jurídica: Entitat depenent del Bisbat de Menorca i registrada al "Registro de Entidades Religiosas" del Ministeri de Justícia

Àmbit territorial d'actuació: Insular

Horari d'atenció: de dilluns a divendres, de 8 a 15 h .

II. DADES DESCRIPTIVES

1. TÍTOL DEL PROJECTE

Arbres d'Algendar, conservació de les varietats locals de Menorca i inserció socio-laboral de col·lectius en risc d'exclusió.

2. JUSTIFICACIÓ I MARC DE REFERÈNCIA

El Projecte Arbres d'Algendar està ubicat a les finques d'Es Canaló i S'Aranjassa, situat al Barranc (ANEI ME-13), propietat del Bisbat de Menorca. Tota la producció és ecològica sota estrictes controls de qualitat, essent Càritas, soci de l'Associació de Productors d'Agricultura Ecològica de Menorca i membre del Consell Balear de Productors d'Agricultura Ecològica.

"Arbres d'Algendar" té per objectiu la recuperació i cultiu d'arbres fruiters de varietats tradicionals de Menorca, que en el transcurs del darrer segle ha patit un clar retrocés en detriment de varietats foranies de més productivitat. El projecte neix amb l'objectiu de recuperar aquesta agricultura específica de la nostra illa. Per tot això, hem creat de forma complementària el viver de producció, que produeix les varietats locals de fruiters, a més d'espècies forestals produïdes amb llavors recollides a l'illa. Els arbres completen la seva etapa de creixement a les finques del Barranc.

És un fet conegut que el progressiu abandonament del sistema agrícola tradicional basat en l'autosuficiència està provocant una important pèrdua de patrimoni etnobotànic. Aquest fenomen no només implica la desaparició d'un bagatge cultural i tradicional important, sinó que també suposa l'extinció d'una considerable quantitat de material genètic mai estudiat que pot tenir un gran potencial per millorar el rendiment de l'activitat agrícola.

L'illa de Menorca no ha estat aliena a aquesta situació. En els darrers trenta anys el progressiu abandonament del camp i el canvi a una agricultura més intensiva han provocat la desaparició de molts cultius tradicionals. És així com es poden haver perdut algunes races tradicionals de plantes cultivades de qualsevol tipus. El cas de les illes, a més, és encara més greu, no per la seva quantitat, sinó per la seva originalitat davant la possibilitat de que aquestes varietats siguin línies d'arrel antiga que s'han conservat gràcies a l'aïllament físic.

Per contribuir a la mitigació d'aquest problema ambiental de pèrdua del patrimoni etnobotànic, és necessari rescatar les varietats que estan en perill de desaparició, per a posteriorment, poder-les posar a l'abast de la població. La sensibilització de les noves generacions i la recuperació del seu cultiu és la millor garantia de conservació a llarg termini.

També s'ha de desmentar que el barranc d'Algendar, arrossega una llarga història de presència humana i ús continuat de la terra i dels altres recursos natural que ofereix. Estudis recents han demostrat que l'ús agrícola d'algunes parts d'aquest espai es remunta com a mínim a l'època andalusí. Aquest ús antic i continuat fins fa pocs anys ha afavorit una acumulació d'elements etnològics i una configuració pròpia de les terres de cultiu, que per si mateixos ja mereixen esforços específics per a la seva

conservació. A més, el barranc d'Algendar representa un espai agrícola molt valuós des del punt de vista de la seva biodiversitat (forma part de l'Àrea Natural d'Especial Interès (ANEI) Me-13 (Llei 1/1991, de 30 de gener, d'espais naturals i de règim urbanístic de les àrees d'espacial protecció de les Illes Balears, a més de ser declarat Lloc d'Interès Comunitari (LIC) per la Directiva 92/43/CEE o Directiva d'Hàbitats i Zona d'Especial Protecció per les Aus (ZEPA), conforme a la Llei 4/89, de 27 de març, de Conservació dels Espais Naturals i de la Flora i la Fauna silvestres.

Càritas des de fa temps desenvolupa línies d'acció d'economia social i medi ambient, amb la finalitat d'unir activitats mediambientalment amb una orientació social, afavorint la incorporació de treballadors en processos d'inserció social. Aquest és, de fet, l'altra objectiu fonamental d'Arbres d'Algendar: mitjançant la recuperació del patrimoni etnobotànic, s'afavoreix la inserció sociolaboral de persones que es troben en risc d'exclusió social.

Així, per Càritas Diocesana de Menorca és molt important reinserir a persones en qualsevol dels sectors econòmics, però encara és més important si és en un sector com l'agricultura (hortofruticultura), que està patint una crisi prou important a l'actualitat.

3. OBJECTIUS: GENERALS I ESPECÍFICS

Els **objectius generals** del projecte són:

- I. Conservació i recuperació d'un paisatge agrícola tradicional fruit d'una interacció sostenible entre les persones i la natura al llarg de segles.
- II. Recuperació de varietats tradicionals d'arbres fruiters per a promoure la seva conservació a llarg termini i afavorir el seu cultiu en tot l'àmbit insular
- III. Inserció socio-laboral de col·lectius en risc d'exclusió social

Els **objectius específics** del projecte són:

- I. Recuperació i catalogació d'una part important del patrimoni etnobotànic de l'illa.
- II. Posar a disposició de la població local, agricultors, investigadors, etc., una part important del patrimoni etnobotànic exclusiu de Menorca (arbres fruiters de races tradicionals de Menorca), recuperant-ne el seu ús i cultiu.
- III. Recuperació de tècniques de cultiu tradicionals de Menorca.
- IV. Recuperació i conservació de l'espai agrícola tradicional d'Es Canaló i S'Aranjassa.
- V. Inventari i catalogació d'elements etnològics, i la seva publicació.
- VI. Promoure una agricultura domèstica tradicional, més sostenible i autosuficient.
- VII. Promoure la sensibilització a la població sobre la importància de conservació de la biodiversitat i patrimoni etnològic, l'agricultura ecològica i producció local.
- VIII. Que els participants adquireixin les competències tècnico-professionals que facilitin l'accés al món laboral.
- IX. Facilitar l'adquisició d'hàbits claus per dur a terme i mantenir un lloc de feina: valors, capacitats, habilitats i hàbits personals i laborals, habilitats de comunicació etc.
- X. Modificar les pautes de comportament i actituds que dificulten l'accés a la feina i la integració a la comunitat.
- XI. Adquirir habilitats socials i de comunicació
- XII. Millorar l'autocontrol i l'autoestima.
- XIII. Acompanyar als participants en el procés de recerca de feina i a l'inici de la relació laboral.

- XIV. Que la persona participi corresponsablement en l'elaboració del seu itinerari personalitzat d'inserció de forma realista i avaluable.

4. LÍNIES ESTRATÈGIQUES DELS COMPROMISOS D'AALBORG+10 RELACIONATS

Les **línies estratègiques** i compromisos d'Aalborg+10 relacionats són:

LE 3. Béns Naturals Comuns.

3. Promoure i incrementar la biodiversitat, i estendre els espais naturals i els espais verds designats i tenir-ne cura. El projecte persegueix l'objectiu d'incrementar la diversitat etnobotànica.

4. Millorar la qualitat de la terra, preservar la terra ecològicament productiva i promoure l'agricultura i silvicultura sostenibles. Càritas Diocesana de Menorca és membre del Consell Balear de la Producció Agrària Ecològica i de l'Associació de Productors d'Agricultura Ecològica de Menorca. El cultiu dels planters d'arbres fruiters segueix es du a terme amb mètodes tradicionals, respectuosos amb el medi.

LE 4. Consum i elecció d'estils de vida responsables.

5. Promoure de manera activa la producció i el consum sostenibles, especialment de productes amb etiqueta ecològica, orgànics, ètics i de comerç just. Càritas Diocesana de Menorca és membre del Consell Balear de la Producció Agrària Ecològica i de l'Associació de Productors d'Agricultura Ecològica de Menorca. Els seus productes, els Arbres d'Algendar, disposen d'etiqueta ecològica.

LE 8. Una Economia Local Activa i Sostenible.

4. Promoure mercats de productes locals i regionals d'alta qualitat. El producte Arbres d'Algendar assisteix a la Fira d'Agricultura Ecològica de Menorca, i col·labora en la tasca de promoció de la producció local i ecològica.

LE 9. Igualtat Social i Justícia.

1. Desenvolupar i implementar programes per prevenir i pal·liar la pobresa. Càritas Diocesana de Menorca, des dels seus orígens, ha lluitat contra la pobresa i ha treballat per fomentar la justícia social, des de programes més locals com pugui ser el SAC (Servei d'Aliments de Caritat) o bé, les beques i ajudes econòmiques que permeten a la població en risc d'exclusió facilitar una formació prelaboral a l'hora que disposa d'uns ingressos mínims. És en aquest àmbit que es mou el projecte d'inserció socio-laboral Arbres d'Algendar.

2. Garantir un accés equitatiu als serveis públics, l'educació, les oportunitats de treball, la formació, la informació i les activitats culturals. Des del servei d'Acció de Base, el Servei d'Orientació Laboral i el servei d'Interculturalitat i Ciutadania, Càritas Diocesana de Menorca garanteix la informació i l'assessorament a totes les persones que acudeixen a les seves dependències, i per tant, també als participants del projecte Arbres d'Algendar.

3. Fomentar la inclusió social i la igualtat de gènere. A través dels diferents programes, l'entitat pretén afavorir la inclusió social i la igualtat de gènere. Des d'aquest any, Càritas forma part de l'Associació de Responsabilitat de Menorca i

participa activament en el seu fòrum, per tal de millorar i establir mesures de responsabilitat social en tots els nostres centres i departaments, i per tant també en el projecte Arbres d'Algendar.

5. CARACTERITZACIÓ DELS DESTINATARIS

El perfil de les persones beneficiàries del projecte és molt ampli. Per un costat, hi ha tot un seguit d'agricultors i hortolans, professionals i aficionats, que podran tornar a disposar d'arbres fruiters de varietats de Menorca, moltes de les quals avui en dia estan gairebé desaparegudes o en desús.

D'altra banda, el projecte serveix com a base per a les visites educatives que Càritas Diocesana de Menorca realitza mitjançant el Programa Educatiu Salut Jove, del Consell Insular de Menorca i el de l'Obra Social de Sa Nostra. La sensibilització ambiental es considera prioritària, per tant, un dels principals destinataris del projectes són els joves de tercer cicle de primària i secundària.

I per finalitzar, un tercer grup destinatari del projecte i que per tant, n'és un dels principals beneficiaris, són els participants del pretaller que pertanyen al col·lectiu en risc d'exclusió abans enumerat:

- Persones perceptores d'una Renda Mínima d'Inserció
- Immigrants
- Desocupat/des majors de 45 anys
- Dones amb escassa formació, sense treball ni recursos econòmics i amb responsabilitats familiars
- Desocupats/des de llarga durada
- Joves menors de 25 anys amb escassa formació, sense treball, ni recursos econòmics
- Experiència laboral en feines de baixa qualificació
- Persones que pateixen alguna discapacitat lleu

En resum, la conservació d'un espai agrícola tradicional com el barranc d'Algendar, amb tots els seus valors ambientals, així com la recuperació de varietats locals d'arbres fruiters de Menorca beneficia a tota la societat menorquina, ja que la conservació d'un patrimoni genètic pot beneficiar, tant a curt com a llarg termini a tota l'actual població, així com les futures.

6. DESCRIPCIÓ DE LES ACTIVITATS DESENVOLUPADES

La principal finalitat del projecte Arbres d'Algendar és conservar i recuperar les varietats d'arbres fruiters tradicionals de Menorca i que aquesta activitat serveixi com a eina d'inserció socio-laboral de col·lectius en risc d'exclusió social.

Per aconseguir la recuperació de varietats, no es planteja només la creació d'una col·lecció o banc d'aquestes varietats, sinó que, per assegurar una conservació a llarg termini, també vol fer-ne una producció activa de manera que la gent que ho desitgi pugui tornar a cultivar aquestes varietats.

La iniciativa té un altre valor afegit: la seva part més important (la col·lecció de varietats i una part del procés de cultiu d'arbres joves) es desenvolupa en un dels espais agrícoles més emblemàtics i importants de l'illa: els horts i vergers de la part mitjana del barranc d'Algendar. La disposició dels espais de cultiu conserva encara el model tradicional de nombroses divisions (veles, pletes, camades) seguint els desnivells naturals del terreny. Aquesta configuració no és compatible amb les tècniques agrícoles actuals que cerquen una producció màxima i amb un maquinària

que necessita d'espais lliures de considerable extensió. Al mateix temps, les mateixes condicions ambientals només admeten certs tipus de cultiu, per açò tradicionalment aquests espais s'han dedicat sempre als horts d'arbres de fruita.

Davant aquesta situació de progressiu deteriorament de l'espai agrícola i de la necessitat de conservar les varietats de fruita tradicionals, i després de considerar altres opcions, es va optar per engegar aquesta iniciativa que contribuiria tant a la conservació d'aquesta part del patrimoni etnobotànic com també a la conservació i recuperació d'un espai agrícola singular i que també té associat un important patrimoni etnològic (parets, encadenats, canals de rec, safareigs, sínies, etc.).

L'assoliment de l'objectiu de conservació a llarg termini de les varietats de fruita tradicionals de Menorca, es fonamenta en dues grans actuacions: la creació d'una col·lecció amb totes les varietats i d'un viver o centre producció de plantes joves perquè puguin ser adquirides per la població local. La col·lecció de varietats ha de ser la principal font del material reproductor i també una garantia de què les plantes produïdes es corresponen amb les varietats catalogades.

Així, en els horts de Sant Antoni de s'Aranjassa del barranc d'Algendar ja hi ha establerta una part de la col·lecció (bàsicament pereres, pomeres i pruneres) i el procés de localització de varietats està avançant, amb una base de dades de més d'un centenar de registres, actualment.

El centre de producció consisteix en dues parts diferenciades. Per una banda el viver de reproducció on es produeixen les primeres fases de cultiu: planters, esqueixos, estaques, empelts i cultiu en test en les primeres etapes del procés de cultiu. La segona part consisteix en l'engreixament de la planta que es fa principalment en els camps de cultiu del barranc d'Algendar. Els dos centres de treball funcionen com a tallers pre-laborals.

En tot moment es procura que el procés de producció (reproducció, cultiu, formació i poda de la planta, etc.) es faci seguint les tècniques tradicionals, i seguint criteris d'agricultura ecològica. Per açò quan durant la localització de varietats es fan entrevistes amb gent relacionada amb el cultiu de varietats tradicionals, també s'aprofita per recollir informació sobre les tècniques de cultiu emprades antigament.

Resumint, les principals actuacions que s'han dut a terme per assolir els objectius del projecte són:

1. Eixermar i desbrossar vegetació: eliminació de la vegetació pionera que en els darrers anys ha envaït les antigues terres de cultiu. Aquesta actuació s'ha realitzat bàsicament d'una manera manual emprant només el suport de maquinària lleugera i, sobretot, eines manuals, en aquells espais on, d'alguna manera, es té constància del seu ús per a l'activitat agrícola.

2. Recuperació de cultius tradicionals: als horts de St. Antoni de S'Aranjassa s'hi ubica la col·lecció de varietats locals de fruiters de Menorca. D'aquesta manera, a més de la seva recuperació i garantir la seva conservació, la concentració en un lloc concret i d'alt valor ecològic i paisatgístic com el barranc d'Algendar també serveix per a la seva difusió i major coneixement en tots els aspecte. La recuperació consta de tres fases:

- a) Inventari i catalogació de varietats encara existents, mitjançant la consulta de fonts històriques i entrevistes a hortolans i barranquers, dels quals s'extreu informació i material genètic per a la seva reproducció.
- b) Plantació a la col·lecció de varietats o banc d'arbres, de dos peus de cada varietat.

- c) Reproducció, comercialització i extensió del seu ús: al 2006 es va posar en marxa el Viver Arbres d'Algendar, on es reproduïxen les varietats que s'han pogut localitzar. Un cop duta a terme la reproducció, i després dels primers mesos de creixement de la planta en hivernacle, aquesta es duu a les terres de cultiu del barranc, on engreixarà durant dos anys, per procedir a la seva comercialització. Recentment s'ha editat un catàleg de varietats, i s'ha posat en marxa la web www.arbresalgendar.com, on es pot consultar el catàleg de varietats on-line, que va creixent a mesura que es van localitzant noves varietats. L'objectiu d'aquesta difusió és la recuperació del cultiu d'aquestes varietats en horts familiars, sobretot.

3. Engegar el taller de formació pre-laboral, perquè formi a col·lectius amb risc d'exclusió en la recuperació d'arbres fruiters de varietats locals, la conservació del medi natural i l'agricultura ecològica. L'entitat entén aquest projecte com una altra possibilitat de formació i ocupació per aquelles persones en risc d'exclusió social. El projecte "Arbres d'Algendar" té dos monitors que realitzen les tasques agrícoles i els treballs d'educació ambiental, apart del monitoratge d'usuaris. Els usuaris participants en aquest pretaller, aprendran les tasques de producció i cultiu d'arbres, tant al Viver Arbres d'Algendar, on es duu a terme la primera fase de reproducció (empelt, llavor...), com al propi barranc, on es duen les plantes a engreixar durant dos anys. Aquesta fase requereix moltes feines de manteniment (neteja de males herbes, podes, reg, etc.) i la persona encarregada de mostrar-les i fer el seguiment serien els monitors del pretaller d'Arbres d'Algendar.

L'objectiu general, és que els participants aconseguixin les habilitats mínimes necessàries per dur a terme i mantenir una feina: puntualitat, assistència, capacitat de mantenir un esforç en pro d'un objectiu, el desenvolupament de les capacitats d'atenció, treball en equip, respecte, sociabilitat, formació bàsica d'escriptura, càlcul, expressió oral, etc.

Els usuaris que participen en el projecte, poden ser derivats bàsicament des de dues vies: del Servei d'Orientació Laboral de Càritas i dels Serveis Socials a través de les Rentes Mínimes d'Inserció.

La inserció sociolaboral ha d'anar dirigida a persones en situació d'exclusió social o en risc de poder arribar a aquesta situació, o que tinguin especials dificultats per integrar-se en el mercat de treball ordinari.

4. Estudi i catalogació d'elements etnològics: mitjançant el suport del programa LEADER PLUS, es va poder contractar personal especialitzat per a la realització d'una feina sobre els bens etnològics del barranc. Fruit d'aquest treball, es va publicar un quadern de treball que s'ofereix als alumnes de secundària durant les visites de sensibilització ambiental, a més d'una Monografia de Ferreries, donat l'interès que aquest tema va suscitar a la població local.

5. Activitats de sensibilització ambiental: emmarcades dins els programa Salut Jove del CIME, així com en el de l'Obra Social de Sa Nostra, cada curs escolar el projecte rep la visita de nombrosos alumnes de 3er cicle de primària i secundària. L'activitat que ofereix Càritas Diocesana de Menorca al barranc d'Algendar, té una molt bona acollida per part dels centres escolars. Com a prova d'aquesta afirmació es disposa del nombre de visites que durant el curs 2008-2009 l'activitat ha rebut, que ha estat de gairebé 700 alumnes (ha estat l'activitat més sol·licitada de totes les ofertes dins el Programa Salut Jove). Durant els dos darrers cursos, a més de realitzar les activitats, s'han editat dues publicacions sobre el barranc i el viver (apart de les relacionada amb el patrimoni cultural i etnològic), destinades al públic jove, a més d'un DVD que properament es podrà visualitzar a la web del projecte. Amb totes aquestes activitats

es pretén que, a través de la sensibilització, la població entengui la importància de conservar aquestes varietats i adoptar el seu ús a casa seva en un futur, a més de promoure l'agricultura local i ecològica.

7. RESULTATS ASSOLITS

Els resultats assolits en els tres darrers anys són:

- Actualment es disposa de quasi un centenar de varietats a la col·lecció.
- Un cop posat en marxa el taller Arbres d'Algendar, l'any 2008, han passat per aquest pretaller 9 usuaris, que han seguit el seu itinerari d'inserció socio-laboral. D'aquests, 2 provenen de Rentes Mínimes d'Inserció i 7 de beques pròpies de Càritas de Menorca.
- Han passat pel projecte 690 alumnes de diferents centres, que han rebut una visita d'educació ambiental.
- S'ha reeditat el quadern de treball *Conservació de les varietats locals de fruites*, 4000 unitats.
- S'ha editat el quadern de treball *El Viver Arbres d'Algendar*, 3000 unitats.
- S'ha editat el quadern de treball *La vida al barranc d'Algendar, paisatge i cultura de l'aigua*, 4000 unitats.
- S'ha editat dins la col·lecció Monografies Ferrerienques *Es Canaló i Sant Antoni de s'Aranjassa*, Cristòfol Barber i Miquel Àngel Marquès, juntament amb l'Ajuntament de Ferreries i el LEADER PLUS, 500 exemplars.
- S'ha assistit a les dues darreres edicions de la Fira d'Agricultura Ecològica de Menorca.
- S'han presentat comunicacions i pòsters a les V Jornades de Medi Ambient de les Illes Balears, realitzades a Menorca per la Societat d'Història Natural de les Illes Balears.
- S'ha editat el Catàleg Arbres d'Algendar, per a consulta i difusió de les varietats locals de fruiters, en format paper i digital.
- S'ha posat en marxa la web www.arbresalgendar.com, on es pot consulta el catàleg de varietats locals.
- S'ha editat un Cd de difusió divulgativa i educativa sobre el Projecte Arbres d'Algendar, que estarà disponible a la web

Amb totes aquestes actuacions, es pretén la inserció socio-laboral de persones en risc d'exclusió, així com afavorir la recuperació de les varietats locals de fruiters i de l'espai agrícola tradicional del barranc d'Algendar.

8. AVALUACIÓ DEL PROJECTE

Per tal d'avaluar el projecte, es realitzen reunions de seguiment periòdiques, amb l'equip del projecte (educadora social, dos monitors i responsable). Són reunions de treball, on els diferents membres de l'equip comparteixen inquietuds, suggeriments per a la millora del projecte, etc. En aquestes es discuteixen els indicadors calculats, quan sigui el cas. Es durà un registre d'aquestes reunions. A més, donada la vessant social del projecte, l'educadora es reuneix amb els monitors i usuaris de manera setmanal.

Els indicadors que calcula la responsable del projecte són:

- núm. de varietats identificades
- núm de varietats presents a la col·lecció.
- núm. de varietats incorporades al catàleg (web i paper)
- núm. de visites d'educació ambiental (grups i alumnes)

- bon estat de les parcel·les (qualitatiu)
- núm. d'usuaris que participen dels tallers d'inserció pre-laboral
- núm. d'insercions laborals de participants al mercat normalitzat

Aquesta avaluació dels indicadors es duu a terme de manera trimestral, per tal de fer un seguiment acurat de l'evolució del projecte. En cas de no assolir els resultats esperats, es corregeixen les metodologies establertes.

9. SUGGERIMENTS DE MILLORA

Es considera important, per a un millor funcionament del projecte, poder recuperar les infraestructures relacionades amb el reg existents, actualment en desús. A l'estiu, la disponibilitat d'aigua és massa escassa per a les necessitats dels planters joves, fet que genera un retard en el creixement. Es considera que la recuperació de safarejos, canals, i la font de Sant Antoni de S'Aranjassa són vitals per al projecte. Per això, s'ha de trobar finançament, ja que són estructures molt antigues, que requereixen de persones especialitzades per a la seva recuperació.

L'augment de varietats i nombre de peus que es posaran a la venda ens els propers anys, permetrà dur a terme una major campanya de difusió, que alhora pot servir per sensibilitzar a un major nombre de persones.

Establir un conveni de Custòdia Agrària entre les finques Es Canaló i Sant Antoni de S'Aranjassa i el Grup Balear d'Ornitologia i defensa de la naturalesa (GOB). Aquesta entitat promou els acords de bones pràctiques agràries. Es tracta d'un acord voluntari que establirem Càritas i GOB mitjançant el qual Càritas signarà la voluntat de dur a terme una gestió sostenible de les finques amb l'objectiu de compatibilitzar l'activitat humana i els valors naturals del paratge.

El barranc d'Algendar és un lloc emblemàtic i de molta estima pel pobre ferrerenc i consideram fonamental millorar la vinculació del projecte amb el municipi. Per aquest motiu s'han encetat unes relacions amb l'Ajuntament per negociar la possible instal·lació del viver en uns terrenys de Ferreries, ja que, a l'actualitat, es troba situat en unes tanques de Ciutadella. La proximitat del Viver i Arbres d'Algendar facilitaria l'activitat productiva, i alhora, s'integraria en el projecte del barranc.

Una altra via de relació que es vol engegar sobre l'entitat, consisteix en introduir el voluntariat per mitjà del suport de Càritas parroquial de Sant Bartomeu. Encara que la seva presència pugui ser irregular, el seu treball pot ser clau en certes feines de recollida de mudes o llavors, o en altres més específiques com la multiplicació per empelt.

Una activitat que l'entitat fa estona que té pensat realitzar és la d'habilitar a la cotxeria de les cases, una exposició amb tot el material educatiu, catàleg i plafons que té al seu abast el projecte. Aquest espai, també es convertiria en una part de l'itinerari dels grups escolars que visiten el barranc. S'està a l'espera de fons per a executar aquesta acció.

Finalment, amb l'Ajuntament de Ferreries s'està treballant la idea de participar conjuntament en un projecte que pretén involucrar els visitants en la preservació de la natura i biodiversitat. El consistori té la idea d'involucrar les diferents ONG, voluntaris i població local, formant-los i interessant-los en temes relacionats amb la conservació de la natura, i alhora convertir el municipi en un punt clau en el turisme sostenible, que serveixi d'exemple a la resta de l'illa, realitzant i promovent el senderisme i les activitats de natura. Així, la voluntat de l'entitat és poder compatibilitzar l'activitat

ambiental, de sensibilització dels joves i d'inserció social amb la de promoció d'un turisme sostenible, basat en el senderisme i la interpretació d'un espai d'un alt valor natural i paisatgístic com és el barranc d'Algendar.

10. PRESSUPOST

INGRESSOS		DESPESES	
FONS	IMPORT (€)	CONCEPTE	IMPORT (€)
Fons Públics	141.647,66	Personal	130.692,73
Fons Privats	20.000,00		
Fons Propis	30.231,44	Funcionament	61.186,37
TOTAL	191.879,10	TOTAL	191.879,10